

HERNIEUWEN, tijdschrift voor de oudste leden van de Katholieke Studentenactie – Jong Vlaanderen (KSA), 1929-1965.

In februari 1929 verscheen het eerste nummer van een toen nog tweemaandelijks tijdschrift getiteld *Vlaanderen Hernieuwen in Christus*, een initiatief van de West-Vlaamse proost van de Katholieke Actie (KA), **Karel Dubois**, met als doel “het kerkelijk en christelijk leven” te versterken van de scholieren in de West-Vlaamse colleges, en dit in een “door-Vlaamse geest” maar zonder Vlaamsgezind te zijn. De andere bisdommen kozen voor *Lenteweelde* als KA-blad voor scholieren. Vanaf 1929 ging *Hernieuwen* op bevel van de nieuwe Brugse hulpbisschop **Henri Lamiroy**, die in 1931 bisschop werd, een cul-

turele Vlaamsgezindheid propageren, die niet Vlaams-nationalistisch mocht zijn. In 1930-1931 kreeg het blad van Lamiroy de opdracht "het Vlaams-nationalisme onder de jeugd te bestrijden". Tegelijk met de KSA kende het vanaf 1931-1932 een doorbraak bij een jongere generatie scholieren. Het telde toen 4718 abonnees, waarvan maar een klein deel buiten West-Vlaanderen. Vanaf 1932 werd het ook in de andere Vlaamse provincies als officieel KSA-tijdschrift aanvaard. Het verscheen toen maandelijks en besprak vanuit een principieel kerkelijk uitgangspunt alle maatschappelijke stromingen, al bleef het nog tot aan de Wereldoorlog een tijdschrift dat buiten de V.B. stond. Dat brachten de Limburgse en Oost-Vlaamse KSA-leidingen, die immers pretendeerden ook de oude Vlaamse **studentenbeweging** voort te zetten, ertoe naast *Hernieuwen* nog eigen zuiver Vlaamsgezinde tijdschriften (onder meer *Jong Limburg*) uit te geven. Dat deed ook het West-Vlaamse **Jong Volksche Front** vanaf 1933 met zijn gelijknamig tijdschrift.

Aan de vooravond van de oorlog telde *Hernieuwen* een oplage van 6750 exemplaren. Na een onderbreking tijdens de bezettingstijd verscheen het tijdschrift opnieuw vanaf 1944-1945. Het gaf toen opnieuw een plaats aan de Vlaamsgezindheid maar tot circa 1950 eerder voorzichtig en uitdrukkelijk verzoend met Belgische vaderlandsliefde. Vanaf 1950 kregen aankondigingen van Vlaamse manifestaties meer plaats, met hoogtepunten in het Guldenstedenjaar 1952, in het Rodenbachjaar 1956, toen *Hernieuwen* alleen zorgde voor 70% van alle artikels (86) die dat jaar in tijdschriften voor oudere leden van de katholieke jeugdbewegingen werden besteed aan **Albrecht Rodenbach**. Ook in de jaren 1957-1960 besteedde *Hernieuwen* dubbel zoveel aandacht aan de V.B. dan de bladen van **Vlaams Verbond van Katholieke Scouts (VVKS)** en de Boerenjeugdbond, en viermaal meer dan de bladen van de **Chirojeugd**, de Katholieke Burgers- en Middenstandsjeugd en de **Katholieke Arbeidersjeugd**.

In de laatste vijf jaar van zijn bestaan vormde het blad – toen met een oplage van 3600 exemplaren – zich stilaan om van het orgaan van één jeugdbeweging tot een algemeen tijdschrift voor scholieren, wat resulteerde in de naamsverandering tot **Van-daaag**, de fusie met het **Vrouwelijke Katholieke Studerende Jeugd** – tijdschrift voor oudere leden in 1965, en de opslorping van de bladen van het Vlaams Verbond van Katholieke Scouts en Meisjesgidsen voor oudere leden twee jaar later. Traditiegetrouw bleef *Hernieuwen* veel meer aandacht aan de Vlaamse kwestie besteden dan de tijdschriften van andere katholieke jeugdbewegingen. Het pleitte voor **amnestie**, steunde de Vlamingen in **Brussel** en **taalgrens**, wilde de contacten met **Nederland** en de volksgenoten in **Frans-Vlaanderen** versterken, en evolueerde van een zeer voorzich-

tige houding tegenover federalisme naar het volledig aanvaarden ervan.

Hernieuwen heeft aanzienlijk bijgedragen tot de versterking van de Vlaamsgezindheid bij de naoorlogse generaties katholieke studerende.

LITERATUUR: P. Jaspaert, *Studie over de adolescentenpers in Vlaanderen sedert W.O.II*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1970; – L. Vos, *Bloei en ondergang van het AKVS*, 2 dln., 1982; – L. Schokkaert, *De Vlaamse problematiek bij de naoorlogse jeugdbewegingen. 1944-1960*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1984; – T. Peeters, *Jeugdbeweging en Vlaamse kwestie 1960-1980*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1989; – B. Woestenborghs, *De Katholieke Studentenactie in Oost-Vlaanderen. 1928-1992*, 1992.

LOUIS VOS